

พฤติกรรมกาเปิดรับข่าวสาร กับการรู้ ทัดคนคิด และการมีส่วนร่วมส่งเสริมการปกครองระบอบ
ประชาธิปไตยของเยาวชนทั้งในระบบ/นอกระบบการศึกษา

นางสาวจอรามณี สามิภักดิ์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาการประชาสัมพันธ์

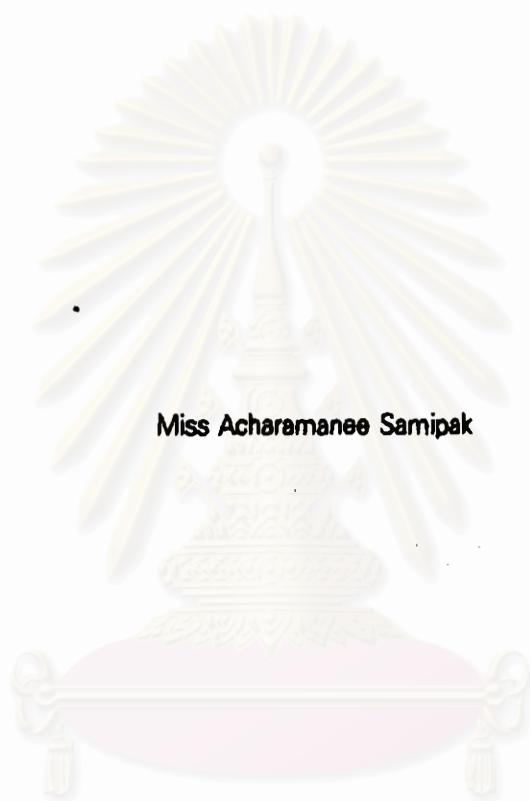
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2539

ISBN 974-636-475-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**MEDIA EXPOSURE AND KNOWLEDGE , ATTITUDE AND PARTICIPATION IN DEMOCRACY
PROMOTION OF HIGH SCHOOL STUDENTS UNDER THE DEPARTMENTS OF GENERAL
EDUCATION AND NON-FORMAL EDUCATION**

Miss Acharamanee Samipak

**สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Public Relations

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1996

ISBN 974-636-475-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์ พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารกับความรู้ ทักษะคิด และการมีส่วนร่วมส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตย ของเยาวชนทั้งในระบบ/นอกระบบการศึกษา

โดย นางสาวธัญรามาณี สามีภักดิ์

ภาควิชา การประชาสัมพันธ์

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ พัทธนี เขยจรรยา

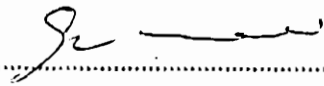
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยดำเนินการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ ศุภวัฒน์ ชูติวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ธนวดี บุญลือ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ พัทธนี เขยจรรยา)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ยุบล เม็ญจรงค์กิจ)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผนเดียว

จรรยาภรณ์ สามีภักดิ์ 2639 : พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารกับความรู้ ทักษะ และการมีส่วนร่วมส่งเสริม การปกครองระบอบประชาธิปไตย ของเยาวชนทั้งในระบบ/นอกระบบการศึกษา (MEDIA EXPOSURE AND KNOWLEDGE , ATTITUDE AND PARTICIPATION IN DEMOCRACY PROMOTION OF HIGH SCHOOL STUDENTS UNDER THE DEPARTMENTS OF GENERAL EDUCATION AND NON-FORMAL EDUCATION)

อาจารย์ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์พัชนี เรียงรญา . 110 หน้า . ISBN 974-636-475-8

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารกับความรู้ ทักษะ และการมีส่วนร่วมส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนในระบบ/นอกระบบการศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร และเพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารกับความรู้ ทักษะ และการมีส่วนร่วมส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนในระบบ/นอกระบบการศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ เยาวชนที่กำลังศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่สังกัดกรมสามัญศึกษา และสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ โดยการสุ่มตัวอย่างเยาวชนจำนวน 400 คน การเก็บข้อมูลใช้แบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และทดสอบสมมติฐานโดยใช้ค่า t-test และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

ผลการศึกษสามารถสรุปได้ดังนี้

1. เยาวชนในระบบการศึกษามีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร, ความรู้ และทักษะเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยแตกต่างกับเยาวชนนอกระบบการศึกษา แต่พฤติกรรมการมีส่วนร่วมส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตยของเยาวชน ทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน

2. พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยผ่านสื่อวิทยุและสิ่งพิมพ์ของเยาวชนทั้งสองกลุ่มไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย ส่วนพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารผ่านสื่อโทรทัศน์ของเยาวชนทั้งสองกลุ่มมีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย

3. พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนทั้งสองกลุ่มไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย

4. พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนทั้งสองกลุ่มมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตย ทั้งนี้การเปิดรับข่าวสารผ่านสื่อโทรทัศน์จะมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตยมากที่สุด ($r=.4565$) รองลงมา คือ สื่อวิทยุ ($r=.4001$) และ สิ่งสิ่งพิมพ์ ($r=.2805$) ตามลำดับ

ภาควิชา ..... การประชาสัมพันธ์
สาขาวิชา ..... นิเทศศาสตร์พัฒนาการ
ปีการศึกษา 2539

ลายมือชื่อนิติ ..... อัจฉราภรณ์ สามีภักดิ์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

C851591 : MAJOR DEVELOPMENT COMMUNICATION

KEY WORD : MEDIA EXPOSURE / KNOWLEDGE / ATTITUDE / PARTICIPATION

ACHARAMANEE SAMIPAK : MEDIA EXPOSURE AND KNOWLEDGE , ATTITUDE AND PARTICIPATION IN DEMOCRACY PROMOTION OF HIGH SCHOOL STUDENTS UNDER THE DEPARTMENTS OF GENERAL EDUCATION AND NON-FORMAL EDUCATION . THESIS ADVISOR : ASSO.PROF.PATCHANEE CHEYJUNYA . 110 PP. ISBN 974-636-475-8.

The purpose of this research is to investigate the correlation of media exposure , knowledge , attitude and participation in democracy promotion among high school students under the departments of general education and non-formal education . Questionnaires were used to collect the data from a total of 400 samples . Frequency , percentage , mean , t-test and Pearson's Product Moment Correlation Coefficient were employed for the analysis of data . SPSS program was used for data processing .

The results of the study are as follows:

1. Exposure to information regarding democracy , knowledge and attitude between high school students under general education department and under non-formal education department are different . But their participation in democracy promotion are not different .
2. Exposure to information regarding democracy from radio and printed media among high school students is not correlated with their knowledge in democracy . But Exposure to information regarding democracy promotion from television is significantly correlated with their knowledge in democracy .
3. Exposure to information regarding democracy among high school students is not correlated with attitude toward democracy .
4. Exposure to information regarding democracy among high school students is correlated with participation in democracy promotion .

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา..... การประชาสัมพันธ์

สาขาวิชา..... นิเทศศาสตร์พัฒนาการ

ปีการศึกษา..... 2539

ลายมือชื่อนิสิต..... อัจฉราภรณ์ สามเฒ่า

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสู่สว่างได้ด้วยความสามารถของรองศาสตราจารย์ พัทธนี เขยจรรยา โดยให้เกียรติเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และได้ให้แนวคิด ข้อเสนอแนะ ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดีรวมทั้งความสามารถของรองศาสตราจารย์ ดร.ธนวดี บุญลือ ได้กรุณาให้เกียรติเป็นประธานสอบวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.ยุบล เบญจรงค์กิจ ซึ่งได้กรุณาให้เกียรติเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ท่านทั้งสองได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะ และตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นด้วย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านที่กล่าวมาเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ในห้องสมุดคณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในการให้ความช่วยเหลืออย่างดียิ่งในการค้นคว้าเอกสาร ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่บัณฑิตวิทยาลัย คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่อำนวยความสะดวกอย่างดีในการติดต่อทุกครั้ง

สุดท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณ คุณราตรี สามีภักดิ์ มารดาผู้เป็นแรงใจอยู่เบื้องหลังความสำเร็จของผู้วิจัย รวมทั้งให้การสนับสนุนด้านทุนทรัพย์ ขอขอบคุณ คุณยุทธพงษ์ ศักดิ์เกียรติขจร และ คุณวราพรรณ ศุภดิษฐ์ ที่คอยเป็นพลังใจ และให้ความช่วยเหลือทุกสิ่งทุกอย่างแก่ผู้วิจัย รวมทั้งขอบคุณญาติพี่น้อง เพื่อนพ้อง ที่เป็นกำลังใจในการศึกษามาโดยตลอด

ธัชอรามณี สามีภักดิ์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์.....	3
สมมติฐานการวิจัย.....	4
ขอบเขตการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
2. แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย.....	6
แนวคิดเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสาร.....	12
- ทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิภาพของสื่อมวลชนและสื่อบุคคล.....	15
ทฤษฎีความรู้ ทักษะ ทักษะ ทักษะ.....	21
- แนวความคิดเกี่ยวกับทักษะ.....	23
- แนวความคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม.....	29
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	33
3. ระเบียบวิธีวิจัย.....	36
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	36
การเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	36
ตัวแปรในการวิจัย.....	38
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	39
การทดสอบเครื่องมือ.....	39
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	40

สารบัญ (ต่อ)

การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูล.....	43
การประมวลผลข้อมูล.....	44
4. ผลการวิจัย.....	45
- ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะ และ การมีส่วนร่วมส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนใน ระบบ/นอกระบบการศึกษา.....	60
- ผลการวิเคราะห์แสดงระดับความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารกับ ความรู้ ทักษะ และการมีส่วนร่วมส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตย ของเยาวชนในระบบ/นอกระบบการศึกษา.....	65
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	68
สรุปผลการวิจัย.....	68
อภิปรายผล.....	73
ข้อเสนอแนะ.....	77
รายการอ้างอิง.....	79
ภาคผนวก ก. แบบสอบถามประกอบโครงการวิจัย.....	83
ภาคผนวก ข. ข้อมูลประกอบ.....	93
ประวัติผู้เขียน.....	110

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	แสดงคุณลักษณะทั่วไปของเยาวชนในระบบนอกระบบการศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร..... 46
2	แสดงจำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ย (X) ของการเปิดรับข่าวสารของ กลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยผ่านสื่อต่างๆ..... 48
3	แสดงจำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ย ของการเปิดรับข่าวสารของ กลุ่มตัวอย่างผ่านสื่อวิทยุ โดยจำแนกตามรายการต่างๆ..... 49
4	แสดงภาพรวมของการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการปกครองระบอบ ประชาธิปไตยของกลุ่มตัวอย่างผ่านสื่อวิทยุ..... 50
5	แสดงจำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ย ของการเปิดรับข่าวสารของ กลุ่มตัวอย่างผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ โดยจำแนกตามประเภทสิ่งพิมพ์..... 50
6	แสดงภาพรวมของการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการปกครองระบอบ ประชาธิปไตยของกลุ่มตัวอย่างผ่านสื่อสิ่งพิมพ์..... 51
7	แสดงจำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ย ของการเปิดรับข่าวสารของ กลุ่มตัวอย่างผ่านสื่อโทรทัศน์ โดยจำแนกตามรายการต่างๆ..... 52
8	แสดงภาพรวมของการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการปกครองระบอบ ประชาธิปไตยของกลุ่มตัวอย่างผ่านสื่อโทรทัศน์..... 53
9	แสดงจำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ย (X) ของความรู้พื้นฐาน เกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยของกลุ่มตัวอย่าง..... 53
10	แสดงภาพรวมของความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการปกครอง ระบอบประชาธิปไตยของกลุ่มตัวอย่าง..... 54
11	แสดงจำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ย (X) ของทัศนคติต่อการ ปกครองระบอบประชาธิปไตยของกลุ่มตัวอย่าง..... 55
12	แสดงภาพรวมของทัศนคติต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย ของกลุ่มตัวอย่าง..... 57
13	แสดงจำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ย (X) ของการมีส่วนร่วมส่งเสริม การปกครองระบอบประชาธิปไตยของกลุ่มตัวอย่าง..... 58

สารบัญตาราง (ต่อ)

14	แสดงภาพรวมของการมีส่วนร่วมส่งเสริมการปกครองระบอบ ประชาธิปไตยของกลุ่มตัวอย่าง.....	59
15	เปรียบเทียบพฤติกรรมการเปิดรับสื่อวิทยุรายการต่างๆเกี่ยวกับการปกครอง ระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนในระบบการศึกษากับเยาวชน นอกระบบการศึกษา.....	60
16	เปรียบเทียบพฤติกรรมการเปิดรับสื่อวิทยุ เกี่ยวกับการปกครอง ระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนในระบบการศึกษากับเยาวชน นอกระบบการศึกษา.....	61
17	เปรียบเทียบพฤติกรรมการเปิดรับสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทต่างๆเกี่ยวกับการ ปกครองระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนในระบบการศึกษา กับเยาวชนนอกระบบการศึกษา.....	62
18	เปรียบเทียบพฤติกรรมการเปิดรับสื่อสิ่งพิมพ์ เกี่ยวกับการ ปกครองระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนในระบบการศึกษา กับเยาวชนนอกระบบการศึกษา.....	62
19	เปรียบเทียบพฤติกรรมการเปิดรับสื่อโทรทัศน์รายการต่างๆเกี่ยวกับการ ปกครองระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนในระบบการศึกษา กับเยาวชนนอกระบบการศึกษา.....	63
20	เปรียบเทียบพฤติกรรมการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ เกี่ยวกับการ ปกครองระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนในระบบการศึกษา กับเยาวชนนอกระบบการศึกษา.....	64
21	เปรียบเทียบความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการปกครองระบอบ ประชาธิปไตยของเยาวชนในระบบการศึกษากับเยาวชน นอกระบบการศึกษา.....	64
22	เปรียบเทียบทัศนคติต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย ของเยาวชนในระบบการศึกษากับเยาวชนนอกระบบการศึกษา.....	65
23	เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมส่งเสริม การปกครองระบอบ ประชาธิปไตยของเยาวชนในระบบการศึกษากับเยาวชน นอกระบบการศึกษา.....	65

สารบัญตาราง (ต่อ)

24	การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร กับความรู้เกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย.....	66
25	การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร กับทัศนคติต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย.....	66
26	การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร กับการมีส่วนร่วมส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตย.....	67

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย